

Sådan sparer
vi på energien
i Gentofte
Kommune

/ S. 15

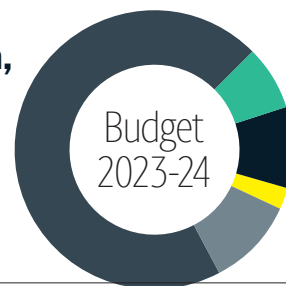
Fremtidens ungeliv

Unge giver deres bud på, hvordan man kan løse nogle af de udfordringer, teenagere løber ind i.

/ S. 11

Fokus på klima, unges trivsel og attraktiv arbejdsplads

/ S. 4-5

Gentofte

LIGE NU

Oktober 2022
Nr. 05 | 22. årgang

Lars
Brygmann

Modtager af Kulturprisen 2022

Side 6-7

Gentofte tænker og handler langsigtet

Den 10. oktober vedtog 19 ud af 19 medlemmer af kommunalbestyrelsen et nyt budget for de kommende to år i Gentofte. Budgettet står i skyggen af krig i Europa og den aktuelle forsyningskrise, men viser igen, hvordan vi i Gentofte tænker og handler langsigtet. Det er rigtig godt, at alle partier i kommunalbestyrelsen bakker op om retningen for vores kommune – og at vi nu får et endnu stærkere fokus på bl.a. klima og bæredygtighed, børn og unges sundhed og trivsel, de ældre – samt på fastholdelse og rekruttering af medarbejdere.

I kommunalbestyrelsen er vi enige om, at man som borger i Gentofte ikke skal opleve ringere service, fordi et folketingsflertal i 2020 vedtog en udligningsreform, som pålægger Gentofte at betale ekstra 500 mio. kr. om året i udligning. Derfor må vi meget mod vores ønske følge planen om også i 2023 at hæve skatten. Det sker med 0,17 procentpoint til 24,17 %.

Samtidig kan vi dog glæde os over, at vi i Gentofte fortsat er blandt de kommuner i landet med det allerlaveste samlede skattetryk. Vi arbejder konstant på at nedbringe omkostninger, spare ressourcer gennem mere effektive arbejdsgange, afbureaukratisering og ved at udnytte digitaliserings muligheder, så skatten ikke skal stige mere end nødvendigt.

At sikre, at der er tilstrækkelig med kompetente medarbejdere i fremtiden – især på de store velfærdsområder med store rekrutteringsudfordringer – er den allerstørste strategiske udfordring, vi står overfor. Både hos os i Gentofte og i landets øvrige kommuner. Det er helt afgørende, at vi også i fremtiden kan yde den nødvendige omsorg over for de mindste børn og de mest plejkrævende ældre, som er nogle af dem, der har mest brug for en kommunal service af høj kvalitet. Vi har derfor prioriteret arbejdet med at fastholde Gentofte Kommune som en attraktiv arbejdsplads og igangsætter nye forsøg med bl.a. fleksible arbejdsrammer. Vi styrker samtidig arbejdet med at uddanne og opkvalificere medarbejdere og med at gå nye veje i rekrutteringen.

Vi står midt i en omfattende energikrise, der kræver nye løsninger her og nu. Derfor følger vi i Gentofte anbefalingerne om at bidrage til at sænke det samlede energiforbrug i Danmark. Vi vil løbende vurdere, hvordan vi kan bidrage til et lavere forbrug hen over vinteren, uden at det går ud over de svageste borgere, og sætter også ekstra skub i energirenovringer af kommunens egne bygninger – lige som vi vil tilbyde mere energirådgivning til borgerne.

Vi fortsætter også indsatsen med at fjerne unødvendig administration. Alt det der opfattes som bøv, som ikke skaber værdi og som fjerner tid fra det borgernære. Det kan både være regler, der kommer fra arbejdspladsen selv, fra forvaltningen, fra kommunalbestyrelsen eller fra ministerier og Folketing.

Budgetaftalen for 2023-24 skaber den ro og stabilitet, som er så nødvendig for at fastholde og udvikle rammerne for hverdagen i Gentofte.

På de næste sider kan du læse mere om nogle af de mange indsatser, der kan skabe grundlag for, at Gentofte Kommune forbliver et godt sted at, bo, leve og arbejde.

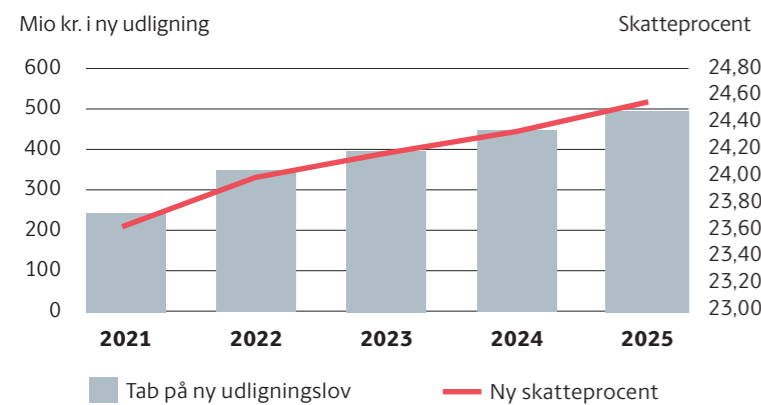
Med venlig hilsen

Michael Fenger
Borgmester

Hvorfor stiger skatten i Gentofte?

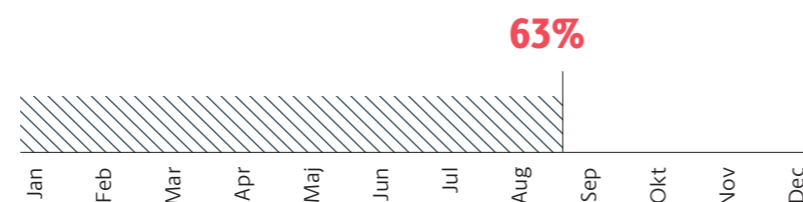
Et flertal i Folketinget vedtog i 2020 en udligningsreform, som pålægger borgerne i Gentofte at betale **500 mio. kr. ekstra om året i udligning**, hvilket er mere end det, det koster at drive samtlige af alle kommunens 12 skoler og skolefritidsordninger. Eller 13 pct. af kommunens totale serviceudgifter.

Gentofte Kommunes tab som følge af den nye udligningslov indføres over fem år. Kommunalbestyrelsen vedtog i 2020, at den nødvendige skattestigning som følge af udligningsloven skal følge kommunens årlige ekstra udgift til udligning. For skatteborgerne betyder det, at skatten først og kun sættes i vejret i takt med, at Gentofte skal betale mere og mere i ekstra udligning og skatte-sanktion til staten.

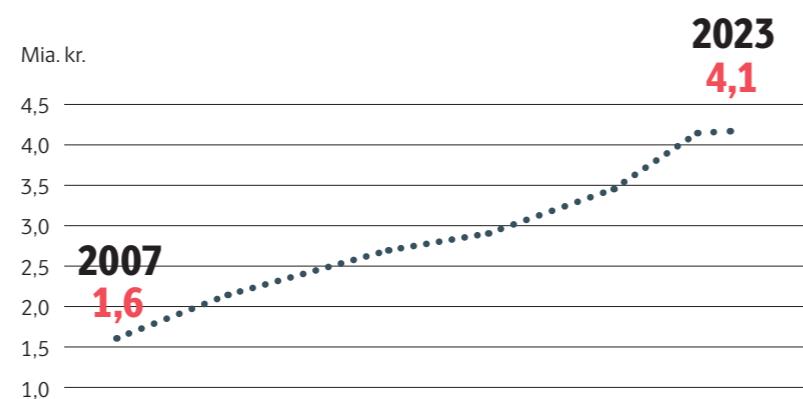

Fakta om udligning

63% af indkomstskatterne sendes videre til andre kommuner. Fra januar til august betaler borgerne i Gentofte skat til borgere i andre kommuner – først fra **19. august** betaler Gentofteborgerne skat til deres egen kommune.

Udligningsregningen for Gentofte Kommune er steget til mere end det dobbelte siden 2007. Gentofte Kommune betaler hvert år i alt **ca. 4,1 mia. kr.** i udligning til andre kommuner – altså hver dag **11,3 mio. kr.** Det svarer til, at vi hvert år bygger over **25** svømmehaller i andre kommuner.

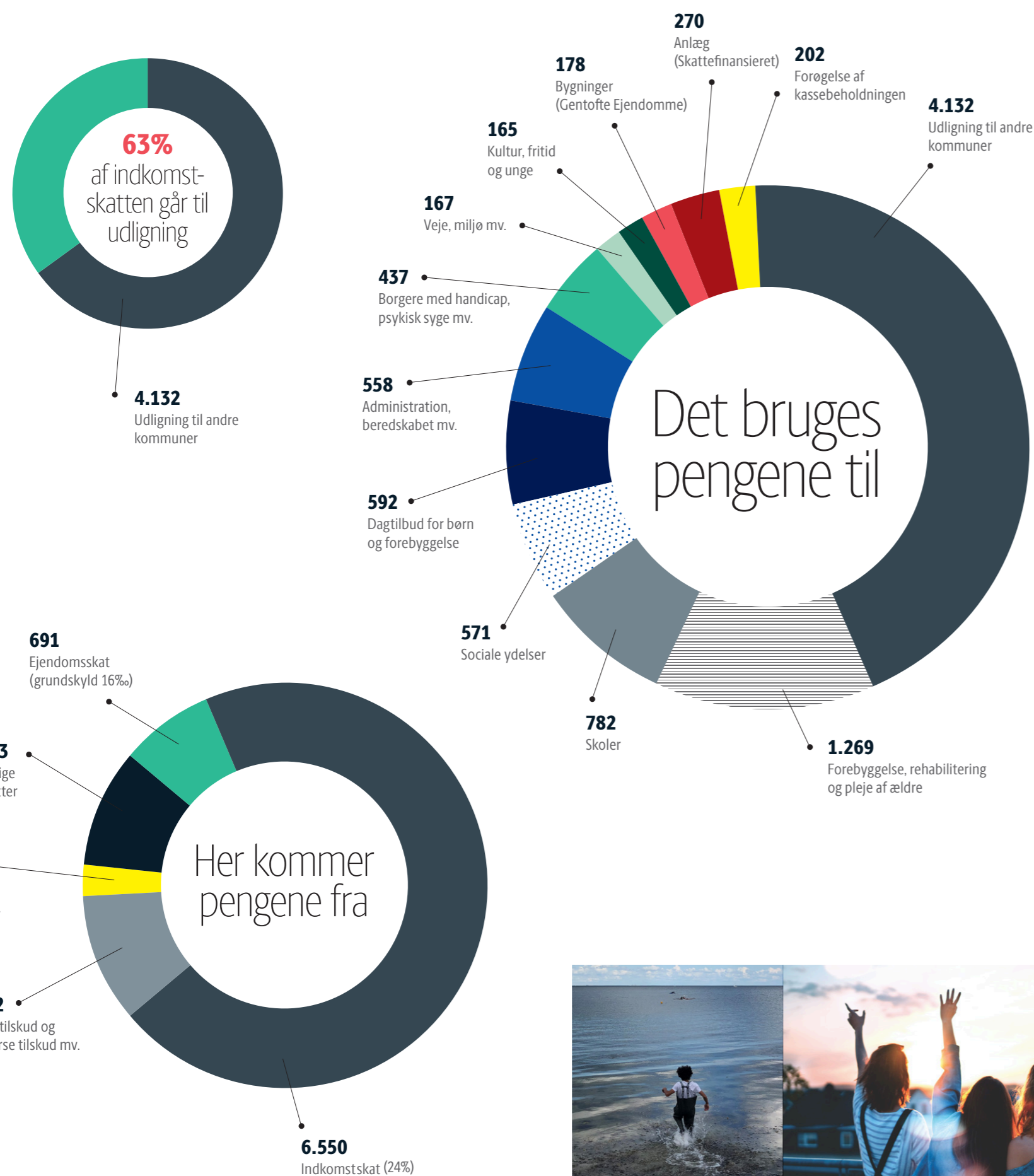
Kunst på skoleskemaet

Gentofte Kommune arbejder for, at kunst og kultur er en del af alle børn og unges hverdag. Kunst spiller en afgørende rolle i dannelse af børn og unge som individer og som samfundsborgere. Skoleelever fra Tjørnegårdsskolen, Ordrup Skole og Busses Skole har hen over efteråret deltaget i længevarende huskunstnerforløb med professionelle kunstnere. Billederne dokumenterer kunstprojekterne 'Å vil liv' med Seidlers Sensorium og **Vindkjoler, vandtårne, ildtoner og jordtrommer** med Charlotte Calberg og Tineke Noordhoek. Eleverne har fordybet sig i medskabende kunstneriske processer og skabt egne performances i Rude Skov og på Bellevue. Projekterne er støttet af Statens Kunstfond og Gentofte.

Budget 2023-24

Vægt på klima, unges trivsel og attraktiv arbejdsplads

Trods en stor udligningsregning til staten rummer årets budget-aftale ambitioner om at styrke arbejdet med at indfri kommunens klimaambitioner, udbygge indsatsen for unges trivsel og sundhed samt en øget indsats for at fastholde og rekruttere dygtige medarbejdere til velfærdsområderne.

Under titlen 'Budgetaftale 2023-2024: Gentofte tænker og handler langsigtet' har en enig kommunalbestyrelse forpligtet hinanden på en toårig budget-aftale, der skal skabe både fremdrift og arbejdsro, så kommunen kan nå sine langsigtede mål.

Det gælder fx på klima- og bæredygtighedsområdet, hvor forligspartierne er enige om at afsætte i alt 56 mio. kr. de kommende to år, så Gentofte Kommune kan komme i mål med at reducere sin CO₂-udledning med hele 90 pct. inden 2030, hvor det nationale mål er 70 %.

Desuden investeres der over 26 mio. kr. i at møde udfordringen med at fastholde og rekruttere medarbejdere, mens kommunens ungeindsatser og -initiativer får godt 25 mio. kr. i perioden. I 2023 og 2024 afsættes desuden yderligere 22,7 mio. kr. til at forbedre forholdene for sårbare børn og deres familier.

Udligningsreform koster

Den seneste udligningsreform koster Gentofte Kommune omkring en halv milliard kroner ekstra om året. Derfor har kommunalbestyrelsen besluttet at hæve skatten for at undgå en forringelse af serviceniveauet. Skatten hæves med 0,17 procentpoint i 2023 til 24,17 %, med yderligere 0,17 procentpoint i 2024 og endelig 0,22 procentpoint mere i 2025. Sideløbende vil kommunen nedbringe egne omkostninger for at skabe et øget økonomisk råderum.

Unge sundhed og trivsel

Med budgetaftalen fastholder kommunalbestyrelsen de senere års arbejde for at styrke unges sundhed og trivsel. En række indsatser gøres permanente, herunder gratis psykologhjælp til unge, Headspace Gentofte samt projektet Fælles om ungelivet, der arbejder for at styrke unges sundhed og trivsel samt de fællesskaber, som de unge indgår i ved at indtage unge, forældre, skoler, ungdomsuddannelser, foreningsliv m.v.

Der afsættes også midler til at styrke unge, der mistrives grundet præstations- og perfektionskultur, og der afsættes midler til at bekæmpe ensomhed og styrke hjælpen til unge med diagnoser og psykiske udfordringer.

Kampen om arbejdskraften

Forligspartierne har afsat midler til at fremme kommunen som attraktiv arbejdsplads, herunder arbejdet med at skabe fleksible arbejdsrammer. Det kan, visse steder, fx være muligheden for fire dages arbejdsuge, så kommunens arbejdspladser bliver endnu mere attraktive for nuværende og kommende medarbejdere. Samtidig skal kommunen styrkes som uddannelsesinstitution, så unge studerende får lyst til at søge arbejde i kommunen efter endt uddannelse, ligesom ledige skal motiveres til at uddanne sig til de jobs, hvor der er mangel på arbejdskraft – herunder jobs på kommunens arbejdspladser.

Parallelt vil der blive arbejdet med forenkling og afbureaukratisering, så der kan frigives mere tid og overskud til kerneopgaverne.

Klima, miljø og teknik

- Hastigheden søges øget i udbygningen af fjernvarmenettet.
- Øgede energirenoveringer og energioptimeringer i kommunens egne bygninger samt energirådgivning til borgerne.
- Flere cykelstier, så flere borgere vælger cyklen til.
- Udvikling af metode til at måle klimaaftryk og bæredygtighed, så politiske beslutninger kan træffes på oplyst grundlag på linje med økonomiske konsekvenser.
- Børn i daginstitutioner skal lære om energi-besparelser.
- Private leverandører skal have bedre muligheder for at opsætte ladestandere, og kommunen skal selv sætte flere ladestandere op ved egne matrikler.
- Midler til vedligehold af vejbelægninger, fortove, cykelstier og stier.
- Grønnere veje og pladser.

Børn, skole og unge

- Kommunens ungeindsats gøres permanent herunder eksisterende tilbud som: Gratis psykologhjælp til unge, Headspace Gentofte, Ventilen, Fælles om ungelivet m.fl.
- Tidlig opsporing af sårbare børn og unge styrkes gennem fremskudte socialrådgivere og familiekonsulenter på skoler og daginstitutioner.
- Støtten styrkes til børn og unge med særlige forudsætninger/høj begavelse.
- Unge med bekymrende fravær og skæv skolegang søges grebet tidligere gennem styrkelse af PPR, opnormering af speciallærere og specialpædagogiske kompetencer.

- Nye tilbud udvikles på det specialiserede område, så flere børn og unge bliver en del af og trives i almindelige fællesskaber.
- Projektet Unge trives – en del af skolen videreføres for at gøre op med tidens perfektionskultur
- Co-teaching, hvor medarbejdere med forskellige kompetencer fungerer i elevgrupper, udbredes til alle kommunens folkeskoler.
- Styrket skolevisitation og øget kvalitet og nærvær i sagsbehandlingen for familier med sårbare børn.

Attraktiv arbejdsplads

- Kommunen styrkes som uddannelsesinstitution for at rekruttere og siden fastholde elever og studerende.
- Øget fastholdelse af medarbejdere bl.a. gennem efteruddannelse, kompetenceløft og fokus på attraktiv arbejdsplads.
- Nye rekrutteringsformer udvikles i samarbejde med borgere og medarbejdere.
- Ledige borgere skal motiveres til at uddanne sig inden for de velfærdsjobs, hvor der er mangel på arbejdskraft – ikke mindst på kommunens arbejdspladser.
- Fortsatte forsøg med fleksible arbejdsrammer, så kommunens arbejdspladser bliver endnu mere attraktive for nuværende og kommende medarbejderne.
- 'IKEA-model' for integrationsborgere, hvor integrationsborgere lærer dansk intensivt samtidig med, de tager en uddannelse som SOSU-hjælper.

Sundhed og ældre

- Kastanjelundens plejeboliger med hjemmehjælp på Rygårdscentret ombygges og konverteres til plejeboliger med fast personale.
- Styrkelse af medarbejdernes kompetencer.
- Effektivisering af lokale arbejdsgange og dokumentationspraksisser for at frigøre tid til omsorg og pleje.
- 200 medarbejdere, der arbejder med borgere med handicap og psykisk sygdom, er i gang med et omfattende efteruddannelsesforløb for at blive klædt bedre på til udfordringen med flere voksne borgere med handicap, der har behov for hjælp.
- Hjemtagelse af rusmiddelbehandlingen skal øge kvaliteten og skabe et tilbud tættere på borgerens hverdag samt give lavere udgifter for kommunen.

Læs om alle initiativer og indsatser i det nye budget på gentofte.dk/budget2023

På rette hylde

Lars Brygmann – årets kulturprismodtager – går ofte tur i Bernstorffsparken, hvor han stadig opdager nyt.

Tove Ditlevsen og Brygmann hendes fjerde ægtemand, Ekstra Bladets tidligere chefredaktør Victor Andreasen. I begyndelsen af det nye år har han premiere på en forestilling på Folketeatret.

– Jeg bliver løbende tilbudt arbejde, og jeg siger også nej til mange ting. Det er i øvrigt også rart at have en åben kalender, så man kan sige ja, når den rigtige rolle dukker op.

Hvad skal der til for, at du siger ja?

– Det er helt grundlæggende en god historie, et godt manuskript. Jeg er som regel ikke i tvivl, når jeg siger ja eller nej. Men der er også usikkerhed, for der er altid meget, man ikke ved. Der er så mange led – både på teatret og i film og tv. Er jeg i tvivl, så får jeg min kæreste til at læse med. Og taler med dem, der er involveret i projektet, selvfølgelig.

» Det er vel det, vi alle stræber efter. At finde en udtømmelig kilde af begejstring. Den har jeg fundet i mit arbejde, og det er et kæmpe privilegie «

Lars Brygmann

Det, der sætter vandmærker

Lars Brygmann er født i 1957 og har været succesfuld som skuespiller, siden han var 30. Så tilbageblikket kræver overblik. Karrieren har mange højdepunkter: Skarptsløbne karakterer, anmelderros og en række priser, blandt andet både en Bodilpris og en Robertpris i 2021 for rollen som Lennart i Retfærdighedens Ryttere.

– Jeg kan ikke vælge ét højdepunkt, for der er mange. Skal jeg fremhæve noget inden for teatret, så er det monologerne. Det er ikke, fordi jeg foretrækker monologer, men de gange, jeg har lavet monologteater, der har det været så ekstremt – som en tredobbel ironman. Første gang var det i en lejlighed, hvor publikum kom op 30 ad gangen. Senest var det Betty Nansen Teatrets opsætning af Michel Houellebecqs Underkastelse. Halvanden time alene på scenen. Det sætter sig som et vandmærke i én.

– På filmsiden har jeg haft mange store oplevelser. For nylig lavede jeg Retfærdighedens Ryttere, og det var lidt ligesom at komme hjem. Det var sammen med nogle skuespillere, jeg har arbejdet rigtig meget med før, og det var et virkelig sjovt univers at være i. Når jeg kigger tilbage, så slår det mig, at Gud, hvor har jeg lavet meget. Jeg har helt glemt noget af det. Det er sjovt. Og jeg må konstatere, at der er meget få ting, jeg har fortrudt. ■

Skuespiller Lars Brygmann får i år Gentofte Kommunes Kulturpris for sit store bidrag til dansk film, teater og tv. Vi har mødt ham til en snak om at være landet helt rigtigt og om det, der sætter vandmærker.

Lars Brygmann får det hele til at virke let. Han udstråler en ro, der er fuld af nuancer, og den smitter. Han har valgt, at vi skal mødes i Bernstorffsparken:

– Det er jo en vild park. Jeg var her den anden dag med en ven, der skulle lufte sin hund. Jeg har gået her mange gange, men der er hele tiden noget nyt at opdage. Fx søen – den havde jeg ikke set før for nylig. Jeg har boet i Gentofte i 22 år, og det er jeg glad for. Det er næsten som at bo i København, men her er grønt, og det sætter jeg stor pris på. Vi er også tæt på vandet, og jeg bader så vidt muligt hver dag. Også om vinteren. Men jeg kalder mig ikke vinterbader, jeg

er bare én, der bader om vinteren. Det har jeg gjort i mange år.

Nye steder at opdage

Alle kender Lars Brygmann. Fra Rejseholdets la Cour til Lennart fra Retfærdighedens Ryttere og et utal af roller på landets teatre. Lars Brygmann har gennem tre årtier været en del af guldalderen for dansk film, tv og teater, men vejen til skuespillerfaget var ikke direkte. Lars Brygmann fortæller:

– Jeg blev uddannet skuespiller i 1987 fra en privat teaterskole, der hed Tsarens Hof. Men jeg havde ikke

drømt om, at jeg skulle være skuespiller dengang. Det var noget, jeg røg ind i. Jeg er egentlig uddannet tømrer og arbejdede på et lille teater i København. Der gik jeg og byggede kulisser, men så opdagede jeg, at jeg var meget mere interesseret i arbejdet på scenen. Så derfor blev jeg skuespiller.

Hvad er det ved skuespillerfaget, der har fanget dig?

– Det er lidt ligesom Bernstorffsparken, der bliver ved at være nye steder at opdage. Sådan har jeg det også med mit fag. I virkeligheden er det banalt: Jeg er havnet på den rette hylde. Det er vel det, vi alle stræber

efter. At finde en udtømmelig kilde af begejstring. Den har jeg fundet i mit arbejde, og det er et kæmpe privilegie. Jeg føler mig virkelig heldig, for jeg kunne jo også have fortsat med et arbejde, der var ok, men med blikket stift rettet mod pensionsalderen. Eller mod fredag eftermiddag. Sådan har jeg det ikke. Jeg har altid blikket rettet mod den næste rolle.

De gode historier

Der er flere ting på vej: Før sommer afsluttede Lars Brygmann filmoptagelser i Kroatien. Han har også en filmatisering af den anmelderroste teaterforestilling Toves Værelse på vej, hvor Paprika Steen spiller

Kulturkalender

OPLEV

Halloween på Garderhøjfortet

Gå en skræmmende tur i terrænet eller gennem de mørke, lange gange på infanterikasernen. Der vil være skræk og rædsel for både store og små, når rollespillere folder sig ud. Der er mulighed for at vælge forskellige ruter, hvis man ikke er til det helt vilde gys. Der vil blive uddelt diplomer til modige børn og voksne. Kaffe og kage kan købes til en god pris undervejs. Entré 50 kr. Mere info på garderhojfort.dk

- 📍 29. oktober
- 📍 Garderhøjfortet

NORDs julemarked

Julen bliver kimet ind med stil, når NORD-magasinet inviterer til stort julemarked på Skovridderkroen. Der er lækre boder, god mad, juletræer, julelys og alt, hvad der hører til af hjemmebag og juleduft. Der er noget for både børn og voksne – sceneunderholdning, kreativt juleværksted og meget, meget mere. Mere info på nord-magasinet.dk/julemarked

- 📍 18., 19. og 20. november
- 📍 Skovridderkroen

Jul på rådhuset

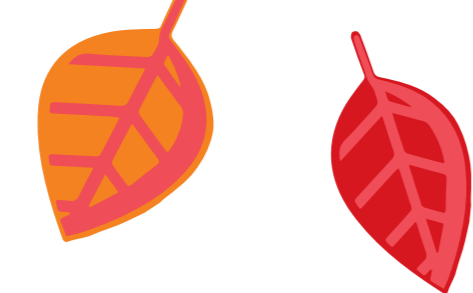
Første søndag i advent skydes julen i gang på Gentofte Rådhus med juletræstænding, julegodter, julekoncert og julestue. Lions Club Hellerup sælger gløgg og æbleskiver på pladsen foran rådhuset. Gentofte Brandmuseum hjælper julemanden og indenfor holder Musikskolen koncert og Integrationsrådet holder julestue.

- 📍 28. november kl. 14-17
- 📍 Gentofte Rådhus

KUNST

Kunst i Kirker

En weekend fyldt med spændende samtidskunst i Gentofte Provstis smukke kirker. Glæd dig til efteråret og en gentagelse af sidste års succes, hvor over 2800 gæster besøgte udstillingen Kunst i Kirker Gentofte.

Udstillingen forløber over en weekend, hvor et udpluk af Danmarks dygtige samtidskunstnere udstiller og vil være til stede i kirken hele weekenden. Her kan man opleve billedkunst, bronzekunst, keramik, installation, popart og glaskunst. Se programmet på kunstikirker.dk

- 📍 29.-30. oktober
- 📍 Kirker i Gentofte

Halmstad Gruppen

Den svenske kunstnerkreds Halmstadgruppen dannes i 1929 af seks kunstnere med samme vision: At udforske og etablere den moderne kunst i Sverige. Gennem 5 årtier giver de et unikt indblik i et visionært tankeunivers med en altdominerende præmis om at følge sine ambitioner og drømme.

- 📍 Indtil 28. maj 2023
- 📍 Øregaard Museum

VILHELM LUNDSTRØM

Farvens og formens fornyer

Vilhelm Lundstrøm (1893-1950) er vel nok den bedst kendte danske modernist. Trods Lundstrøms markante stilskift kan de fleste genkende ophavsmanden, når de står foran et af hans værker. Med en kronologisk indgangsvinkel sætter udstillingen fokus på Lundstrøms udvikling og fornyelse af dansk kunst.

- 📍 Indtil 15. januar 2023
- 📍 Ordrupgaard

Masa Sohail: Man with Hilux

THE MULLAH:

Masar Sohail & Halfdan Pisket på Tranen

Vinterens udstilling på Tranen er et samarbejde mellem maler og videokunstner Masar Sohail (f. 1982) og serie-skaber og billedkunstner Halfdan Pisket (f. 1985). Det er en fortælling om en skriftklog gadedrengs udvikling fra kastebold mellem rettroende, bander og dæmoner til besat vampirisk kriger. Udstillingen udfolder en tegneserie som totalinstallation i grønslandet mellem temapark, pop-op-bog og litterær biblioteksudstilling.

- 📍 Indtil 22. januar 2023
- 📍 Tranen på Hovedbibliotek

MUSIK

Gentofte Plademesse

Vinylpladerne har igennem de seneste år fået en gevaldig revival, og overalt i Danmark bliver der holdt store plademesser, hvor folk har mulighed for at udveksle og sælge plader til hinanden. Det får du igen mulighed for på Gentofte Hovedbibliotek, hvor samlere, sælgere og almindeligt interesserede får mulighed for at stille boder op. Hvis du har lyst, er du også meget velkommen til at medbringe CD'er, DVD'er og computerspil.

- 📍 10. december kl. 11-15
- 📍 Gentofte Hovedbibliotek

SCENE

Folk og Røvere i Kardemommeby

Tag børn og børnebørn med til den allerhyggeligste familietradition – for 41. år i træk! Mød alle de skøre og hyggelige indbyggere i Kardemomme By – skrappe Tante Sofie, den godmodige Politimester Bastian og naturligvis de tre røvere Kasper, Jesper og Jonatan, der lister sig af sted på tå for at stjæle og lave ballade. Billetter på bellevueteatret.dk

- 📍 Oktober - december
- 📍 Bellevue Teatret

ANNE LINNET: Julekoncert

Kendte julesange, klassiske Anne Linnet-hits og sange fra det roste album Linnets Jul. Glæd dig til en intim akustisk koncert med historier og tanker om sangene og julen. Du er velkommen til at synge med på hits som Tusind Stykker, Smuk og dejlig og Barnkommens Gade. Billetter på bellevueteatret.dk

- 📍 1. december kl. 20
- 📍 Bellevue Teatret

LITTERATUR

Om Karl Ove Knausgård

Den norske forfatter Karl Ove Knausgård er en af de største og mest skelsættende forfattere i nyere skandinaviske litteraturhistorie. Han gæster International Forfatterscene på Det Kgl. Bibliotek – Gentofte Hovedbibliotek livestreamer samtalen derfra. Klaus Rothstein introducerer Knausgård inden streamingen, og du kan starte aftenen med fællesspisning i Café Henning. Mere info og billetter på genbib.dk

- 📍 1. november kl. 18-21.30
- 📍 Gentofte Hovedbibliotek

Per Petterson: Mit Abruzzo

Oplev den anerkendte norske stjerneforfatter Per Petterson på Gentofte Hovedbibliotek. Anledningen er udgivelsen af hans nye store roman Mit Abruzzo; en melankolsk og energisk tekst, der er skrevet frem med den fintslagne sårbarhed og barske humor, Petterson er så kendt for. Per Petterson (f. 1952 i Oslo) debuterede i 1987 og er blevet sammenlignet med forfattere som Hemingway, Faulkner og Hamsun. Det internationale gennembrud fik han med romanen Ud og stjæle heste, der blev filmatiseret i 2019. Tilmelding på genbib.dk

- 📍 8. november
- 📍 Gentofte Hovedbibliotek

JÓN KALMAN STEFÁNSSON:

Dit fravær er mørke

Glæd dig til at møde en af Islands allerstørste forfattere, når Jón Kalman Stefánsson besøger Hovedbiblioteket for at fortælle om sin nyudgivne roman Dit fravær er mørke. Romanen er en familiehistorie, en kærlighedsfortælling, en beretning om livet på landet og en historie om historier. Det er poetisk og smukt og så fyldt med kærlighed og sorg, at ingen kan undgå at blive berørt. Jón Kalman Stefánsson (f. 1963) er en af Islands mest elskede forfattere. Tilmelding på genbib.dk

- 📍 9. november kl. 17-18.30
- 📍 Gentofte Hovedbibliotek

Mikroforlagsdag

De seneste år har en række små forlag, kaldet mikroforlag, knopskudt i det danske litterære landskab. Mikroforlagene er drevet af passionerede og ambitiøse forlæggere, som ønsker at levere kvalitetslitteratur. Forlagene udgiver et bredt udvalg af både oversat litteratur og dansk skønlitteratur og alt fra eksperimenterende nichelitteratur over nobelprisvindere. På dagen kan du møde forlag som Sidste Århundrede, Det Københavnske Forlag Cris og Guldmann, Tredje september, og der vil være oplæsning med forfattere mm.

- 📍 19. november kl. 10-17
- 📍 Gentofte Hovedbibliotek

Julearrangement og litteratur anbefalinger

Julen står for døren, og alle bogelskere har en fælles mission: at finde en eller flere gode bøger til højtiden. Litteraturformidlerne Therese, Signe, Christine, Emil og Merete fortæller om 60 gode bogtitler og læseoplevelser på kun én time. Efter boganbefalingerne er der julehygge med kaffe, gløgg og de lækreste julekager fra Café Henning. Billetter på genbib.dk

- 📍 12. december kl. 17-18.30
- 📍 Gentofte Hovedbibliotek

TJEK

detaljer om plads, tilmelding, eventuel live streaming mm. direkte hos arrangørerne

VIDEN OG SAMFUND

CHRIS MACDONALD:

Guide til en god nattesøvn

Sundhedsikonet Chris MacDonald gæster Hovedbiblioteket for at fortælle, hvad man kan gøre for at sikre sin nattesøvn, og i det hele taget leve et sundt liv, fysisk såvel som mentalt. Chris MacDonald er uddannet humanfysiolog og er en autoritet inden for mental- og fysisk sundhed, motivation og modstandsdygtighed. Foredraget er en del af projektet ReloadMe, der sætter fokus på vigtigheden af en god nattesøvn – bl.a. balancen mellem søvn og digitale medier.

- 📍 4. november kl. 16-17.30
- 📍 Gentofte Hovedbibliotek

POUL MADSEN: Bag Forsiden – medier, magt og Messershit

Mød Poul Madsen og kom med ind bag facaden på Danmarks mest stormombruste medie Ekstra Bladet. Få indblik i de utallige, opsigtsvækkende afsløringer og shitstorme, Poul Madsen har stået i igennem de 14 år, han var Ekstra Bladets øverste chef. Billetter på genbib.dk

- 📍 15. november kl. 17-18.30
- 📍 Gentofte Hovedbibliotek

Bogcafé – 60 fagbøger på 60 minutter

Få inspiration til vinterens læsning. Du bliver præsenteret for 60 fagbøger på 60 minutter. Genren indeholder uendeligt mange bøger, som er med til at gøre os klogere. I denne intense bogcafé fortæller bibliotekarerne om 60 fagbøger og læseoplevelser på kun én time. Hver titel får ét minuts omtale, så du skal holde hovedet koldt og ørerne stive. Tilmelding på genbib.dk

- 📍 15. november kl. 19-20.30
- 📍 Vangede Hovedbibliotek

LOKALKARKIVET:

De svenske tjenestepiger i Gentofte

Gentofte Kommune har en lang historie med tjenestefolk, og tidligere var en stor del af dem fra Sverige. Op gennem 1800-tallet og starten af 1900-tallet kom en stor gruppe fattige mænd og kvinder fra de sydsvenske landdistrikter til Danmark med drømmen om en bedre fremtid. Historiker Søren Stubkjær har forsket i de svenske tjenestepigers historie, og han giver denne aften et indblik i resultaterne. Billetter på genbib.dk

- 📍 13. december kl. 16.30-18
- 📍 Gentofte Hovedbibliotek

JULERIER FOR BØRN OG FAMILIER

WORKSHOP: Julepynt

Billedbøger, magasiner og gamle nodehæfter forvandles til fantastisk julepynt: Grafisk designer Christina Bruun Olsson inspirerer og guider os. Hun tager klassikere og vinkler dem på en ny måde. Hun viser, hvordan perler kan have en vigtig funktion. Alle der har tid og lyst til julehygge er velkomne – vi producerer også pynt til bibliotekets lille juletræ. Tilmelding på genbib.dk

- 📍 19. november kl. 10-12
- 📍 Jægersborg Bibliotek

WORKSHOP: Julestjerner (fra 8 år)

Iben på 9 år foreslog en workshop på biblioteket, som hun kunne være med til at afholde. Hun har helt styr på dét med at flette julestjerner. Så vær med til en eftermiddag, hvor vi sammen sætter gang i julestemningen med kreative julesysler som flettede julestjerner, fin julepynt og gavemærker. Tilmelding på genbib.dk

- 📍 6. december kl. 15-16.30
- 📍 Dyssegård Bibliotek

Dans en julebog (3-4 år)

Signe Frydenlund fra Danseglad kommer forbi med sin kuffert fuld af høreboffer, julehistorier og glad musik. Sammen skal vi lytte, danse og bevæge os, så vi får julestemningen helt ind i kroppen. Tilmelding på genbib.dk

- 📍 8. december kl. 10-10.30
- 📍 Gentofte Hovedbibliotek

FILM: Far til fire i byen

Lille Per starter i skole. Skolegangen giver imidlertid problemer. Værst af alt er dog, at far pludselig mister sit arbejde op til jul. Men Lille Per kan ingen tage humøret fra. Her er et skønt gensyn med charmetrolden, der synger 'Til Julebal i Nisseland'. Filmen fra 1956, er instrueret af Alice O'Fredericks. Billetter via gentofte-kino.dk

- 📍 10. december kl. 10
- 📍 Gentofte Kino

WORKSHOP: Juledyr på muleposer (5-12 år)

Julemus, juleugler, Rudolf og mange flere: Vær med når vi på biblioteket for alvor skruer op for den kreative julestemning. Dekorér en jule-mulepose eller din kedelige gamle T-shirt med dine yndlingsjulemotiver til tonerne af julemusik og duftende pebernødder. Tilmelding på genbib.dk

- 📍 10. december kl. 11-13
- 📍 Vangede Bibliotek

Jul på Garderhøjfortet

Op til jul inviterer Garderhøjfortet til julehygge for hele familien. Her vil der være mulighed for at klippe gammeldags julepynt, skrive julekort med pen og blæk, lave små "stånisser" til julebordet, eller man kan gå på jagt efter drillenisserne, der har stjålet telegrafstens morsebeskeder. Mere info på garderhojfort.dk

- 📍 Alle weekender i december og i ferien
- 📍 Garderhøjfortet

Få nyhedsbrevet fra Kulturklub Gentofte
GENTOFTE.DK/KULTURKLUB

ERHVERVSKONFERENCE

Onsdag den 23. november 2022 afholder Gentofte Kommune årets erhvervskonference.

Vi står i en foranderlig tid, og på erhvervs konferencen får du dugfriske pejlinger på dansk økonomi og erhvervsliv – både nu og på den lidt længere bane. Du bliver også klogere på cirkulær økonomi, de muligheder den giver, og du får inspiration til at komme med på den grønne bølge.

På konferencen kårer vi for første gang årets virksomheder, der har gjort en helt særlig indsats for beskæftigelsen i Gentofte.

Du kan netværke med andre lokale virksomheder, sparre med Erhvervscenter Hovedstaden, få viden om at være leverandør til Gentofte Kommune, få hjælp til din næste rekruttering og møde dine lokale politikere.

Hold øje med din digitale virksomhedspostkasse eller læs mere på gentofte.dk/erhvervs-konference

IDRÆTSORDNINGEN PÅ GYMNASIER OG HF

Dyrker du sport på højt plan, og vil du kombinere din sport og ungdomsuddannelse?

Som idrætsselev tilbydes du fleksible aftaler med skolerne om rejser til stævner, morgen-træning, fysioterapi og kurser i mentalitets-udvikling.

På hver skole er desuden tilknyttet en idrætskoordinator til at hjælpe dig. Gentofte Kommune samarbejder med Gentofte HF, Gammel Hellerup, Ordrup og Øregård Gymnasier om idrætsordningen. Du kan tage uddannelsen på to, tre eller fire år. Ønsker du at gå i klasse med andre Team Danmark elever, kan du vælge en fireårig Team Danmark-linje på Øregård Gymnasium.

Informationsaftener

Hør mere på skolernes informationsaftener.

Øregård Gymnasium, Team Danmark elever 22.11.2022 kl. 17-18

Gammel Hellerup Gymnasium 10.01.2023 kl. 19.30

Øregård Gymnasium 17.01.2023 kl. 19.30

Gentofte HF 17.01.2023 kl. 19.30

Ordrup Gymnasium 19.01.2023 kl. 19.30

Gentofte HF, efterskoleelever 21.01.2023 kl. 14.00

Ansøgningsfrist den 23. januar 2023 til Team Danmark og Gentofte idrætsordning.

Efteruddannelse for en højere levealder

Gentofte opruster på efteruddannelsen af medarbejdere på social- og handicapområdet. Det skal være med til at øge sundheden – og på sigt levetiden – blandt de borgere, der lever markant kortere end resten af befolkningen.

■ dag kan en person med svære psykiske vanskeligheder i gennemsnit se frem til at leve mellem 15 og 20 år mindre end gennemsnittet. Og ser man på personer med udviklingshandicap, har de i dag en levetid, der er ca. 14 år kortere end resten af befolkningen.

Det er dystre tal, som Gentofte har sat sig for at ændre.

200 medarbejdere på skolebænken

En af grundene til den lave gennemsnitsalder skyldes blandt andet, at personer med psykiske lidelser og personer med udviklingshandicap oftere bliver væk fra sundhedsundersøgelser, oftere overser indkaldelser, typisk har sværere ved at reflektere og sætte ord på egne symptomer.

Derfor er det i første omgang ca. 200 medarbejdere, der skal på skolebænken. Det gælder både sund-

hedsfaglige og ikke-sundhedsfaglige medarbejdere herunder gruppen af socialpædagoger – dvs. alle de grupper, der arbejder rundt om dem, der kan have sværere ved at navigere i sundhedssystemet end resten af befolkningen.

Steffen blev ikke taget seriøst

Det er et problem, som Kirsten Feltmann fra Gentofte kender alt til som mor til en voksen søn med Downs Syndrom og Alzheimers.

– Da min søn Steffen boede på et andet botilbud, begyndte han på et tidspunkt at ændre adfærd og blive mere udadreagerende, men det blev ikke rigtig taget seriøst. Først efter fire år, hvor jeg måtte rykke og skubbe på, blev han udredt og fik diagnosen Alzheimers, som han i dag får den rigtige hjælp til, siger Kirsten Feltmann og uddyber:

– Steffen og mange andre som ham kan ikke selv finde ud af at udtrykke, hvordan de har det, så det er godt, der kommer mere fokus på det, siger hun.

Tallene fremgår af Sundhedsstyrelsens 10-årsplan for bedre mental sundhed for mennesker med psykiske lidelser og fra Institut for Folkesundhed.

Kursusforløbet er finansieret af Socialstyrelsen med tilskud fra Handicaprådet. ■

9. klasser kommer med bud på fremtidens ungeliv

I Udskolingen i Byens Hus arbejder eleverne med udgangspunkt i data og en designproces med at formidle deres bud på løsninger på nogle af de udfordringer, man løber ind i, når man er teenager i 2022.

– Vi kan altså godt nå tilbage!

En flok 9. klasselever er på vej til pause og vil vist gerne lidt længere væk end bare lige uden for døren. Deres lærer, Daniel Sonne, lader dem smutte og står alene tilbage i lokalet i Udskolingen i Byens Hus, der for anden dag ud af to agerer klasselokale.

Gentofte Skoles fire 9. klasser skal i denne uge udvikle løsningsforslag og produkter til forskellige problemstillinger inden for temaerne fritidsliv, søvn, forældre og trivsel. Klasserne er i gang parvis i Udskolingen i Byens Hus to fulde skoledage hver.

Så det er et kompakt forløb, forklarer Daniel Sonne: Der er ingen kæde mor. De har to dage til at blive færdige, så de bliver udfordret. Metodisk er det jo helt anderledes; de skal arbejde med åbne spørgsmål, hvor dagligdagen er mere konkret. Men det er en god øvelse til projektopgaven senere på året, så det er sundt for dem. Og de tekniske muligheder er helt anderledes her, end de er på skolen, siger han, mens eleverne siver tilbage i lokalet – tilsyneladende til aftalt tid.

Podcasts, film, plakater eller andet

Det færdige produkt kan være i form af podcast, film, plakater, klistermærker eller noget helt femte. Men inden de når så langt, skal eleverne i grupper på 3-5 i første omgang analysere data, som de selv har medvirket til at generere. De dykker nemlig ned i ungeprofilundersøgelsen, som har svar fra unge i hele landet – heriblandt Gentofte. Herefter går de i gang med at interviewe hinanden, høre input fra eksperter i form af små film og på den baggrund bestemme sig for mediet og også, hvem der er afsender og modtager. For det behøver ikke nødvendigvis at være 'ung-til-voksen'-kommunikation.

Fire drenge har eksempelvis besluttet sig for at lave et tv-indslag om, hvordan man får flere unge til at forblive engageret i foreninger. Det skal ligne et nyhedsindslag, hvor en spiller rollen som journalist og en anden er ekspert. Så det er vel snarere en slags 'voksen-til-voksen'-kommunikation.

Drengene har i deres analyseproces fundet frem til, at fællesskabet skal styrkes, hvis foreningerne vil holde på de unge og vende den aktuelle tendens, hvor medlemsandelen falder markant frem mod udskolingen fra de 60-65 %, som er medlem af en forening, når de går i 5.-6. klasse, fortæller Georg Bruun Nielsson:

– Vores 'ekspert' vil sige, at der skal bedre ressourcer til 2.-4. holdet, så dem, der er der for sjov, også får midler, siger han imens drengene forbereder tv-indslaget foran en greenscreen.

De arbejder fokuseret – med de helt naturlige dryp af

fis og ballade, der hører sig til, når man går i 9. klasse. 'Journalisten' stikker mikrofonen heelt op i næsen på 'eksperten' til stor fornøjelse for gruppen.

Sjovt og anderledes

– Det er sjovt og anderledes, svarer Georg, efter seriositeten er fundet frem igen, på spørgsmålet om, hvordan det er at arbejde, som de gør disse dage.

– Det er hårdt, men anderledes hårdt. Der er ikke kun et enkelt svar, men flere svar, siger han.

Samme indtryk gør sig gældende hos den gruppe på fem piger, som sidder i et lydstudie i etagen ovenpå. De vil lave en podcast til forældre om, hvordan man blander sig i sine teenagers liv uden at snage.

Podcasten tager form som et populært radioprogram, hvor et panel diskuterer en række dilemmaer. Og panelets eksperter har allerede gode svar på hånden.

– Forældre skal passe på ikke at skælde ud, når unge begår fejl, siger Elisabet Jønsdóttir.

– Forældre skal tale med unge om, hvordan man er på sociale medier, siger Ellen Kurtmann.

– Forældre skal vise interesse for, hvad unge laver, siger Julie Fleckenstein.

Tre opråb, der ikke bare kommer på den fysiske blok, men også bliver noteret på hjernebarken af denne reporter, hvis ældste barn nærmer sig teenageårene. Point taken. ■

» Der er ikke kun et enkelt svar, men flere svar «

Georg Bruun Nielsson

Fire friske drenge laver TV om hvordan man får flere unge til at forblive engageret i foreningslivet.

❖ MØD EN MEDARBEJDER

Hjørnestenen er vores medarbejdere – vi gør alle Gentofte Kommune til et godt sted at leve, bo og arbejde.

Jeg føler mig værdsat

Vi har været på besøg hos Virksomhedscentret på Ørnegårdsvej, som skaber praktikpladser inden for området Klima, Miljø og Tekniks afdelinger i samarbejde med Jobcentret.

Her møder vi Daniel Grøn, som har det rigtige navn, når man er gartner og arbejder på de grønne områder i Gentofte.

– Jeg er lidt over det hele, ingen dage er ens – det kan være Genbrugsstationen den ene dag, en kirkegård den næste og så måske i haven på et plejehjem ugen efter. Der er ikke to dage, der er ens.

Ud over de grønne arbejdsopgaver rundt omkring i kommunen, arbejder han også som coach for unge, som han tager med ud på sine forskellige gøremål for at gøre dem klar til arbejdsmarkedet.

– Jeg føler virkelig, at jeg gør en forskel for de mennesker, jeg har med ude. Virksomhedscentret er jo en platform for arbejdsløse, og jeg hjælper dem, der har svært ved at komme i job – fx folk med angst og psykisk syge. Jeg hjælper dem med at få en normal arbejdsdag.

Virksomhedscentret er også en arbejdsplads, som giver store muligheder for at få privatlivet til at hænge sammen, og det sætter Daniel stor pris på.

– Jeg elsker mit arbejde! Det at jeg kan arbejde med forskellige arbejdstider gør, at jeg føler mig værdsat.

Jeg mærker sammenholdet, hvor jeg er, og vi løfter altid i flok. Der er selvfølgelig en grænse for, hvor fleksibel ens arbejdstid kan være, men næsten alt kan lade sig gøre med kommunikation.

Fleksible arbejdsdage

Da Daniel er alenefar, kan de fleksible arbejdsdage give nogle fordele.

– I de uger, hvor jeg har min søn, vil jeg selvfølgelig gerne lave nogle ting med ham. Så hvis jeg fx møder kl. 6.00, kan jeg hente min søn kl. 13.30 direkte fra skolen. Så kan vi nå både at komme i svømmehallen, og han kan nå at komme til fodbold bagefter nede i GVI (Gentofte-Vangede Idrætsforening, red.), som han elsker.

Han understreger dog, at det ikke kun går én vej og fortsætter:

– Man byder jo selv ind med flere timer, når man har mere tid. De uger, hvor jeg ikke har min søn, kan jeg jo tage nogle flere timer for dem, som har brug for at gå lidt tidligere.

Daniel mener desuden at det gode samarbejde og kontakten mellem medarbejderne og ledelsen gør, at det meste altid kan lade sig gøre.

Min tid med familie, venner og hobbyer kan pludselig lade sig gøre, når man har en fleksibel arbejdsplads.

Du kan læse mere om, hvordan det er at arbejde i Gentofte Kommune på gentofte.dk/job

Følg med de kommende numre af Gentofte Lige Nu, hvor du kan møde flere af kommunens ansatte.

Daniel Grøn,
gartner

NYT INTEGRATIONS RÅD I GENTOFTE

Kommunalbestyrelsen har udpeget et nyt Integrationsråd. Fra øverst og ned: Alexandra Liv Vest Lovdal, Anton Brüniche Olsen (C), Kosna Savage og Jeanne Lentz, Amneh Hawwa, Ummukhultum Yahya Hamyar (næstforperson), Ellen Margrethe Andersen og Ulrik Hesse, Zara Jensen og Halima El Abassi (forperson). Fraværende: Hella Azkia, Søren B. Heisel (A), Michael Dall, Fatima Gustafsson og Ane Palsberg. **Læs mere på gentofte.dk/integrationsrådet.**

TILSKUD TIL FRIVILLIGT SOCIALT ARBEJDE

Foreninger kan søge om økonomisk støtte til frivilligt socialt arbejde i Gentofte Kommune. Det kaldes også for § 18 midler. Tilskuddet gives til organisationer, foreninger og andre, der udfører en frivillig indsats i kommunen. Det kan fx være sociale caféer, pårørendegrupper eller telefonrådgivning.

Ansøgningsfristen for 2023 er fredag den **18. nov. 2022 kl. 12.**

Find ansøgningskema og læs mere om kriterierne for, hvem der kan få støtte på: gentofte.dk/frivilligt-socialt-arbejde eller hør mere hos Social og Sundhed på tlf. **3998 6035.**

Socialt samvær giver sundhed

Siden 2002 har seniorer i Gentofte Kommune kunne mødes over fælles interesser med fokus på samvær, fysisk og mental sundhed. Sundhed for Seniorer fejrer 20-års jubilæum i år, men der er altid plads til både nye frivillige og deltagere til de mange aktiviteter.

Sundhed for Seniorer har gennem de seneste 20 år dannet ramme om fællesskaber, som blandt andet har fokus på litteratur, kultur og aktiviteter for krop og sind. Grethe Leth, Karen Thobo og Sonja Minor er frivillige, og de har været med til at starte aktiviteter i tæt samspil med kommunen og de mange forskellige foreninger og frivillige i Gentofte Kommune.

Grethe er frivillig i en af litteraturklubberne, mens Karen og Sonja er tidligere ledere og nu frivillige i kulturklubben. De er alle enige om, at det bedste ved Sundhed for Seniorer er at være en del af fællesskabet:

– Det er meget givende at være en del af fællesskabet, og det giver en masse glæde at mødes om fælles interesser.

Alle er velkomne

Alle frivillige mødes to gange om året med kommunen for at drøfte nye idéer til aktiviteter m.m. Sundhed for Seniorer har blandt andet prøvet at starte linedance og petanque, men der var ikke nok tilmeldte. Derfor er håbet, at der kan komme flere frivillige med idéer til aktiviteter:

– Det kræver ikke nogen særlige egenskaber at være frivillig. Det eneste krav er, at man har lyst til at gøre noget for andre og være med til at sørge for, at alle er en del af fællesskabet.

De er enige om, at fællesskabet og det sociale samvær i Sundhed for Seniorer giver bedre sundhed, fordi de får oplevelser sammen:

– Der er stadig seniorer i Gentofte, som ikke kender til Sundhed for Seniorer, så vi vil gerne være med til at sprede budskabet, for ingen skal sidde alene hjemme. Det er ikke den samme oplevelse at tage på fx museum alene, fortæller Karen og Sonja.

– I litteraturklubberne mødes vi en gang om måneden på Gentofte Bibliotek, hvor vi læser og diskuterer bøger, vi alle har læst. Biblioteket hjælper med bøger til klubbernes medlemmer, og vi får mere ud af at læse bøger, når vi kan tale med andre om dem, fortæller Grethe.

Hvis du vil vide mere om Sundhed for Seniorer Sundhed for Seniorer giver inspiration til interesser og aktiviteter rundt omkring i Gentofte Kommune med fokus på sundhed og forebyggelse sammen med andre seniorer. Sundhed for Seniorer er for alle borgere i over 60 år.

Hvis du er interesseret i at deltage i en aktivitet, kan du finde programmet på gentofte.dk/SundhedforSeniorer

Seniorer2023, Borgerservice, kommunens biblioteker og Frivilligcenteret. Programmet for 2023 kommer til at bestå af flere sundhedstilbud om håndtering af stress, mad og motion og andre tilbud, som handler om socialt samvær. Nogle tilbud er gratis, og andre koster et mindre beløb. Hvis du har spørgsmål eller gerne vil være frivillig, er du velkommen til at kontakte Sundhed for Seniorer på telefon 3998 8820. ■

» DET GIVER EN MASSE GLÆDE AT MØDES OM FÆLLES INTERESSER

Grethe Leth, Karen Thobo og Sonja Minor

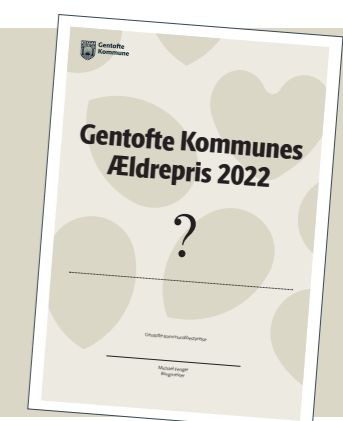

HAR DU HUSKET AT BLIVE VACCINERET MOD INFLUENZA OG COVID-19?

Sundhedsstyrelsen forventer, at mange danskere kan blive smittet med influenza og COVID-19 i løbet af efteråret og vinteren. Derfor anbefaler de vacciner til målgrupper, som kan være i risiko for et alvorligt forløb. Det er muligt at blive vaccineret mod både influenza og COVID-19 nu, og du kan læse mere om de forskellige målgrupper, og hvordan du bestiller tid på gentofte.dk

GENTOFTE KOMMUNES ÆLDREPRIS 2022

Kender du en person eller en gruppe, der har ydet en ekstraordinær indsats for Gentofte Kommunes ældre? Hvis du har et forslag til, hvem der skal have årets ældrepris, så skriv til Gentofte Kommune og fortæl hvorfor. Vi skal have dit forslag senest den **7. november 2022 kl. 12.** Ældreprisen 2022 udddeles den 13. december. Kommunalbestyrelsen beslutter på sit møde den 28. november, hvem der skal modtage årets ældrepris. Ældreprisen er blevet uddelt siden 1994. Send dit forslag til Social og Sundhed, Stab og Udvikling, Bernstorffsvej 161, 2920 Charlottenlund. Mail: socialogsundhed@gentofte.dk

Gymnasieeleverne bygger et insekthotel, der skal beskytte insekterne.

På Aurehøj står der klima på skoleskemaet

Som vinder af Gentofte Kommunes Klimapris 2022 er kampen for klimaet en vigtig del af kulturen på Aurehøj Gymnasium – både for eleverne og for skolen selv. Den 1. september var sat af til Klimafolkemøde, og Gentofte Lige Nu fik lov at kigge forbi.

– Pas på, der er en hveps!

Den ubudne gæst er lidt for tidligt på færde. Men hvepsens interesse er til at forstå; flokken af 1.g'ere er nemlig ved at snedkerere et insekthotel. Hotellet er dog langt fra klar til åbning, så hvepsen bliver viftet lidt væk, inden gruppen af unge igen fokuserer på håndarbejdet – og på den udsendte reporters telefon, som agerer diktafon i dagens anledning.

– Vi kalder det 'Hotel Insekt – god udsigt', siger Sigurd Philip Dalgas med et grin. Han udtaler navnet på hotellet, så man kan være i tvivl, om han siger

'insekt' eller 'indsigt' – og det er nok også meningen. Kammeraten Carl-Johan Villads Hasselbalch forklarer meningen med dagens byggeri:

– Vi bygger et insekthotel for at beskytte insekterne, der mister deres hjem, når man bygger store, nye huse og parkeringspladser. Og på grund af den gift, man sprayer med, som kan være skadelige for insekterne. Vi har brug for dem. Bierne er vigtige for klimaet, fordi de spreder pollen.

– Folk ser os som et hippie-gymnasium, fordi vi går op i klima..., siger Carl-Johan.

– Men det er vi IKKE, følger Sigurd op og understreger pointen ved at tale med store bogstaver direkte ned i diktafontelefonen.

– Der ER ret stort fokus på klima på Aurehøj..., siger Sigurd, inden Carl-Johan tager ordet tilbage igen:

– Der er mange, der går i genbrugstøj på Aurehøj. Der er faktisk en workshop med genbrugstøj, siger han.

Og det er der nemlig.

Fra insekthoteller til genbrugstøj
Ved årets udgave af Aurehøj Gymnasiums Klimafol-

kemøde er alle skolens elever involveret i flere end 20 forskellige workshops om klima og bæredygtighed, inden eftermiddagen står på fællesarrangementer på de enkelte klassetrin. Og det er bare et eksempel på gymnasiets vedholdende indsats for at tænke klima ind i skoleskemaet – hvilket er grunden til, at Aurehøj Gymnasium i september modtog Gentofte Kommunes Klimapris 2022.

» Der kunne godt være et større marked for genbrugstøj i verden... og i kommunen. Det er så normalt på Aurehøj, og så håber vi, at man kan få det spredt lidt mere «

Sigurd Phillip Dalgas

Men lige nu er der altså gang i alt lige fra insekthotellerne, biodiversitet ved Gentofte Sø og så altså genbrugstøj inde i et indendørs værksted. Der kigger vi lige ind.

16 elever er i fuld sving med nål, tråd og symaskiner under kyndig instruktion fra Ulla Skou, der er tilknyttet Repair Caféen og har en baggrund som folkeskolelærer og designer. Hun siger selv, at hun har et kæmpestort klimahjerte, og hun har ild i øjnene, når hun fortæller om, hvordan tøjindustrien sviner, når de brænder tøj af. Så hun er perfekt castet i rollen som instruktør for de unge tøjreparatører.

En af de ivrige er Konrad Vaabensted, der står med en gammel blå jakke med blåternet, hvidt for.

– Det er min morfars jakke. Jeg fik den af min mor. Nu er den gået op i nogle syninger, fordi den er tudsegammel. Så nu prøver jeg at reparere den. For jeg bruger den ret ofte i hverdagen.

Hænderne er ikke så rutineret i at håndtere nål og tråd, forklarer han.

– Overhovedet ikke. Jeg gør det kun, fordi jeg så, at der var den her workshop i dag.

Men ideen er god, synes Konrad.

– Jeg synes, det er fedt, at man kan tage noget tøj, man ikke kan bruge længere og så reparere det – og så kan man godt bruge det. Det er fedt, hvis man kan reparere sit tøj i stedet for at købe noget nyt. Ofte er det en lillebitte fejl, der gør, at man ikke kan bruge det. Hvis man reparerer det, så kan man godt bruge det, fordi selve materialet er i fin stand, siger han.

Det synspunkt står han ikke alene med. Også udenfor, i sensommersolen ved produktionen af 'Hotel Insekt – god udsigt', er genbrugstøj også en del af ligningen, når vejen til en mere klimavenlig fremtid skal regnes ud.

– Der kunne godt være et større marked for genbrugstøj i verden... og i kommunen. Det er så normalt på Aurehøj, og så håber vi, at man kan få det spredt lidt mere. Så det bliver mere en norm, siger Sigurd Philip Dalgas, inden skruer og brædder igen kræver drengenes opmærksomhed.

Og hvepsen?

Den fandt hurtigt et næsten tomt smoothiebæger at sætte sig på. Og der sad den stadig i fred og ro, da vi forlod Aurehøj Gymnasium. ■

Sådan sparer du på energien

Skru ned for varmen

Hold rumtemperaturen på 19-21 grader. Du sparer 5 % på varmeregningen for hver grad, du sænker temperaturen.

Sluk for varmen, mens du lufter ud

Luft ud 2-3 gange om dagen i 5-10 minutter og sluk for radiatoren imens.

Tag kortere bade

Gør dine varme bade kortere. Hvis du forkorter 5 af familiens ugentlige brusebade ned fra 15 til 5 minutter, kan du spare op mod 5.000 kr. om året.

Fyld vaskemaskinen op

I gennemsnit vasker vi danskere kun 3,2 kg tøj ad gangen, selvom vores vaskemaskiner er beregnet til 5-6 kg eller 7-8 kg.

Vask ved 20 eller 30 °C – og brug tørresnoren

Vask tøj ved 20 i stedet for 40 °C, så sparer du 55 % af elforbruget. Hæng tøj til tørre i stedet for at bruge tørretumbler. Det koster næsten 22 kr., hver gang du tørrer dit tøj i en C-mærket tørretumbler og 6 kr. pr. gang i en A+++-mærket.

Skift til LED – og sluk, når du går

Sluk lyset i de rum, du ikke opholder dig i. Og vælg LED, næste gang du skal købe nye pærer. Hvis du fx udskifter 5 halogenspots på 35 watt med LED, sparer du 850 kr. om året på din elregning.

Hold 5 °C i køleskabet og -18 i fryseren

For hver grad du sænker temperaturen i køleskabet, stiger forbruget med 5 %. For hver grad temperaturen kommer under -18 °C i fryseren, stiger dit elforbrug med ca. 2-3 %.

Gentofte sparer på energien

Sådan sparer kommunen på energien

Gentofte Kommune har i tråd med regeringens anbefalinger sænket temperaturen til 19 grader i de bygninger, hvor der ikke er sårbare borgere eller vuggestuebørn at tage hensyn til. I de bygninger, hvor der er blevet skruet ned til 19 grader, skønnes det, at det giver en besparelse på 10% af varme- forbruget. Det samlede varmeforbrug for alle kommunale bygninger kommer med temperatur-sænkningen til at falde med anslået 4%.

Der vil i de kommende måneder være stort fokus på at spare el og varme i alle kommunens bygninger. Både gennem energirigtig adfærd og ved at skære unødvendigt energiforbrug fra. Det kan fx være køleskabe til madpakker og standbyforbrug om natten.

Den del af den udendørs belysning ved offentlige

bygninger, som er nødvendig for trygheden og fremkommeligheden, vil fortsat være tændt, mens belysning, der primært har dekorativ karakter bliver slukket.

Kommunalbestyrelsen tager løbende stilling til yderligere initiativer, der kan nedbringe kommunens energiforbrug – både i forhold til den aktuelle situation og i fald forsyningskrisen forværres.

Udover det store fokus på energiadfærd bliver der arbejdet på højtryk på at energiover kommunens bygninger.

I budgetaftalen for 2023-2024 er der stort fokus på energiforbruget i kommunens bygninger, hvor der er afsat **11,0 mio. kr. i 2023, 10,4 mio. kr. i 2024, 10,0 mio. kr. i 2025 og 3,0 mio. kr. i 2026** til energibesparende tiltag.

Julebelysningen på Ordrupvej, 1973

Vinteren kommer

Med stigende gas- og elektricitetspriser står vi i endnu en energikrise. For mange af os er dette en ny situation, men for andre vækker det nok genklang til vinteren for 49 år siden; dengang oliekrisen ramte i 1973.

Baggrunden for den akutte oliekrise i 1973 var Yom Kippur-krigen mellem Egypten og Syrien på den ene side og Israel på den anden, som brød ud den 6. oktober det år. Som en støtte til Egypten og Syrien – og for at presse de vestlige lande, som førte en pro-israelsk politik – gjorde de arabiske stater deres olieproduktion til et økonomisk våben. De reducerede produktionen og firedoblede prisen, hvilket hurtigt sendte chokbølger ud i hele verdensøkonomien. Danmark var ikke det land, som blev hårdest ramt, men effekterne var stadig til at føle på. Hele 90% af vores energiforbrug kom nemlig fra olie.

Det kommunale skruer ned

I Villabyernes Avis, hvori vi har undersøgt krisens indtog i Gentofte, kommer situationen først for alvor til udtryk i starten af november måned 1973.

Onsdag den 7. november kommer nyheden: 'Under indtryk af den

truende oliekrise har også Gentofte Kommune set sig nødsaget til at spare på brændslet'. Konsekvensen er klar; man begrænser blandt andet inde-temperaturen i kommunale lokaler til 20 grader, og kommunalt ansatte bliver opfordret til at køre langsommere i bilerne, da forbruget derved også falder.

Konsekvenserne rammer dog også bredere end for de kommunalt ansatte. I starten af december meldes det ud, at den kollektive trafik indskrænkes i aften timerne, og snerydningen begrænses også, så det primært er hovedvejene, som ryddes. Resten er op til de private beboere at holde snefrit.

Ekstra juleferie

Julen blev også udnyttet som en mulighed for at spare på strømmen. Grundet energikrisen valgte man at holde børnehaverne lukkede mellem jul og nytår, medmindre der var et akut pasningsbehov for forældrene.

Børnehaven Norlens Minde i 1973 måtte holde ekstra juleferie. Fotograf: Max Petersen, Villabyernes Avis, 1973.

Erfaringen var – argumenterede man – at mange i forvejen holdte børnene hjemme i slutningen af december, og derfor var det nærliggende at indskrænke børnehavernes aktiviteter yderligere, så disse kunne spare på varmen.

En række andre kommunale tjenester måtte også tage en pause. Biblioteker, kulturforvaltningen, rådhuset og flere andre enheder fik nemlig forlænget julelukningen, så også disse kunne skrue ned for forbruget. Meddelelsen lød: 'På grund af den herskende oliesituation, der nødvendiggør størst mulige besparelser i brændselsforbruget, er kontorerne og biblioteker [...] lukket...'

Også Kildeskovshallen valgte at lukke for gæster kort før jul. Det krævede en del energi at opvarme de store bassiner, og med de bilfrie søndage var antallet af besøgende i weekenden i forvejen faldende. ■

Gentofte Lige Nu
udgives af
Gentofte Kommune
Rådhuset
Bernstorffsvej 161
2920 Charlottenlund

Telefon 3998 0000
www.gentofte.dk
gentofte@gentofte.dk

Ansvarshavende redaktør
Kommunikationschef
Marianne Grundsoe
mags@gentofte.dk
Telefon 3998 3401

Redaktion
Redaktør
Charlotte Laursen
calu@gentofte.dk
Telefon 5132 2520

Layout
Trine Bjerre
tib@gentofte.dk
Telefon 9117 7155

Indlæg til bladet
Består af bidrag fra
medarbejdere i
Gentofte Kommune

Gentofte Lige Nu
udkommer 6 gange
om året til alle
husstande i Gentofte
Kommune

**Information fra
din kommune**
Oktober 2022
22. årgang
Oplag 45.880